

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 2

I. 2. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU Mariologie: Mariino tělesné nanebevzetí
„Chestertonův syndrom“
Jak se osamělost stala tichou epidemií naší doby

05

12

14

Oltář kostela sv. Valentina v Terni. Foto: wikimedia

Sv. Valentin, patron zamilovaných

Vážení a milí čtenáři *Monitoru*,

v posledních letech se (především z komerčních důvodů) čím dál víc šíří připomínání si památky sv. Valentina 14. února jakožto dne zamilovaných. Dovolil bych si stručně připomenout několik zajímavostí spojených s touto postavou z dob dávno minulých.

Především je třeba hned na úvod zdůraznit, že o jeho osobě nemáme dostatek pramenů, což je ale dáno tím, že ve 3. století po Kristu jsou v římské říši křesťané stále ještě pronásledováni a mnoho písemností se nedochovalo. Každopádně *Jeronýmské martyrologium* z 5. století a *Vita Sancti Valentini* ze století následujícího nám poskytují základní rámec. Přední italské historici pak docházejí na základě těchto a dalších zdrojů k následujícím závěrům. Náš hrdina pocházel z umbrijského městečka

Terni a stal se zde biskupem. Setkáváme se ale i s jeho působením v Římě za vlády císaře Claudia II. Gothica (268–270). Ten se domníval, že ženatí muži nepodávají v boji tak chrabré výkony, jelikož se bojí o svůj život s ohledem na manželky a děti. Zakazoval tedy vojákům vstupovat do manželství. Na toto nařízení se odkazují legendy, jež biskupa Valentina líčí jako toho, kdo přes císařský zákaz tajně oddával zamilované páry (jiné zase líčí, jak smiřoval rozhádané partnery skrze květinové dary). Jeho zatčení a odsouzení k hrdelnímu trestu stětím na Via Flaminia v noci 14. února (rok je nejistý a údaje kolísají mezi lety 270–273) ale bývá spojováno spíše se skutečností, že byl křesťanem a duchovním, takže byl na základě udání vybičován jako mnoho jiných, aby buď obětoval pohanským bohům a zřekl se své víry, nebo přijal trest

smrti. Legendy uvádějí, že důvodem zatčení byly mnohé zázraky uzdravení nemocných a následné křty těch, kdo se na jejich základě nebo pod vlivem Valentina kázání obrátili. Vyskytuje se i verze, která nemluví o oficiálním odsouzení, ale o jakémsi lidovém lynči, kdy byl vyvěšen z domu pohanskou lůzou a následně zabit.

Zatímco v Itálii putují zamilované dvojice do městečka Terni, kde se nachází tělo tohoto jejich patrona, v Praze je možné jeho ostatky uctít 14. února v bazilice sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Můžeme jej vzývat s prosbou, aby chránil naše srdce a vyprošoval nám stále větší zamilovanost do Krista.

P. ThLic. Petr Havlík Ph.D.
administrátor farnosti sv. Gotharda
v Praze-Bubenči

P. Stanislav Příbyl kanovníkem

Náš ctěný přispěvatel a autor mnoha mimořádných a hodnotných textů, P. Stanislav Příbyl, byl jmenován kanovníkem Kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě pražském. Slavnostní instalace se uskutečnila 18. ledna 2026 v kapitulním kostele – a redakce *RC Monitoru* u toho byla. Událost, která přesahuje běžný rámec církevního života, je zároveň příležitostí připomenout osobnost kněze, teologa a právníka, jehož hlas dlouhodobě spoluutváří podobu našeho časopisu.

Stanislav Příbyl (*18. listopadu 1966 v Praze) je český římskokatolický kněz, odborník na církevní právo, vysokoškolský pedagog, teolog a autor řady odborných publikací.

Po absolvování Právnické fakulty Univerzity Karlovy zahájil v roce 2002 pedagogickou činnost jako odborný asistent v oboru kanonického práva na Katolické teologické fakultě UK v Praze. V letech 2003–2009 působil jako externí vyučující a následně jako interní odborný asistent na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, kde se věnoval výuce církevního, manželského a procesního práva; od roku 2011 zde působí jako docent v těchto oborech. V akademickém roce 2025 začal opět vyučovat také na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Od roku 2005 je jako samostatný vědecký pracovník zapojen do výzkumného záměru „Církve v českých zemích a otázka nacionalismu“ na Husitské teologické fakultě UK. Je členem Společnosti přátel beuronského umění a Slovenské společnosti kanonického práva.

Stanislav Příbyl je členem pracovního výboru Společnosti pro církevní právo a redaktorem odborného časopisu *Revue církevního práva*. Dlouhodobě publikuje a přednáší v oblasti církevního a konfesního práva a spolupracuje s Ústavem pro vztahy státu a církví při Ministerstvu kultury Slovenské republiky v Bratislavě.

Vedle akademické práce se intenzivně věnuje také církevní službě. Čerstvě je tedy kanovníkem Kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě pražském a soudcem Metropolitního církevního soudu Arcidiecéze pražské. Současně působí jako rektor a statutární zástupce duchovní správy u kostela Nanebevzetí Panny Marie v Praze-Novém Městě.

Foto: Lucie Horníková / Člověk a Víra

Vyrůstal v prostředí, kde byla víra přirozenou součástí každodenního života. Spolu se svým bratrem ministroval v kostele sv. Jindřicha v Praze, kde jeho rodiče působili jako varhaníci. Touha po kněžství jej provázela již od dětství, avšak v podmínkách komunistického režimu se k tomuto kroku neodvážil, a proto se nejprve vydal cestou studia práva.

Zlom nastal po roce 1989, kdy se během základní vojenské služby rozhodl podat přihlášku do kněžského semináře. Akademický rok 1990/1991 strávil v Praze, v období před pozdějšími spory na teologické fakultě. Ještě před kněžským svěcením působil jako jáhen při řeckokatolických bohoslužbách, mimo jiné po boku biskupa Ljavnice. Většinu svého seminárního a studijního období však prožil v Římě, v Nepomucenu a na Papežské lateránské univerzitě, kde se setkal s mezinárodním prostředím církve i s osobnostmi českého katolického exilu.

Od roku 2015 působil jako rektor kostela sv. Gabriela na pražském Smíchově, kde se dlouhodobě sloužila litur-

gie v tradičním římském ritu. V červenci 2016 převzal duchovní správu kostela Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého na Karlově. Zde pravidelně slouží mši svatou v českém jazyce i latinskou mši podle misálu z roku 1962. Podle jeho zkušenosti (a také to takto zaznělo během slavnostní kanovnícké instalace) tato forma liturgie oslovuje zejména mladé lidi a početné rodiny, jež hledají hlubší a intenzivnější prožívání víry.

V roce 2021 byl pražským arcibiskupem Dominikem kardinálem Dukou zařazen mezi kněze, kterým bylo i po vydání apoštolského listu *Traditionis custodes* umožněno sloužit předkoncilní liturgii s minimálními omezeními. Dne 15. listopadu 2025 jej pražský arcibiskup Jan Graubner jmenoval kanovníkem Kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě pražském; slavnostní instalace proběhla 18. ledna 2026 v kapitulním kostele. Gratulujeme!

RCM

Bagatelizace rodiny: svatba i rozvod na Ukrajině nově on-line i bez přítomnosti partnera

Ukrajinské rodiny si dnes nesou vážná válečná zranění – rány, které vyžadují léčbu, pozornost a pocit zodpovědnosti ze strany církve i společnosti. Jeho blahorodí Svjatoslav, otec a hlava Ukrajinské řeckokatolické církve, o tom mluvil v pořadu Otevřená církev na Žyve TV, když bilancoval rok 2025 a zamýšlel se nad výzvami v oblasti pastorace rodin.

Hlava církve připomněla, že rodina byla jedním z klíčových témat biskupské synody Ukrajinské řeckokatolické církve, která se konala loni v Římě. Zdůraznil, že rodina dnes nepředstavuje pouze pastorační otázku, nýbrž také existenční výzvu pro ukrajinský národ. Primas mluvil o výsledcích výzkumné studie, kterou představili vojenští kaplani během svého setkání s vrchním velitelem ukrajinských ozbrojených sil generálem Olexandrem Syrskym a jež se týkala fenoménu odolnosti ukrajinských vojáků. Podle něho se rodina zvláště v loňském roce projevila jako výrazný prvek odolnosti ukrajinské společnosti. „Tato studie jasně označuje dva klíčové faktory, které formují odolnost ukrajinských vojáků. Voják, který věří v Boha a ví že ho jeho rodina navzdory všemu přijme, podpoří a zachrání, dokáže přenášet hory,“ zdůraznila hlava Ukrajinské řeckokatolické církve.

Zároveň jeho blahorodí Svjatoslav poukázal na to, že rodina dnes patří k nejzranitelnějším segmentům ukrajinské společnosti. „Ukrajinská rodina je válkou hluboce zraňována a tyto rány nepůsobí jen rakety a bomby. Zranění jsou mnohem hlubší a jejich závažnost si dnes možná ani plně neuvědomujeme,“ řekl. V souvislosti s příčinami krize hlava Ukrajinské řeckokatolické církve upozornila na duchovní a kulturní výzvy moderní doby, které podřívají pojetí manželství jako zodpovědného a trvalého svazku. „Ukrajinci letos získali možnost uzavřít sňatek nebo se rozvést on-line. Můžete vstoupit do manželství, aniž by člověk, se kterým chcete budovat rodinu, byl vůbec přítomen, a stejně snadno

to celé můžete zrušit. Instituce rodiny se tím bagatelizuje a vůbec se tu nebere ohled na závažnost daného úkonu a na proces utváření manželského souhlasu v kanonickém smyslu,“ poznamenal.

Podle jeho blahorodí Svjatoslava církev uznává potřebu zásadní obnovy přístupu k přípravě mladých lidí na manželský život: „Musíme rodičům pomáhat vychovávat děti, které budou schopné založit rodinu. To vyžaduje formování, vedení a podporu, protože dnešní mladí lidé se často bojí přijmout závazek navždycky milovat.“ Zvláštní pozornost věnoval dramatické demografické situaci na Ukrajině, konkrétně sdílel statistické údaje o varovně nízké porodnosti. Zatímco k udržení současného stavu populace (prostá reprodukce) je potřeba 2,5 dítěte na rodinu, před začátkem plnohodnotné války dosahoval tento index hodnoty 2,1. „A dnes je porodnost prostě tragická. Demografové odhadují 0,6 dítěte na rodinu,“ uvedl jeho blahorodí Svjatoslav. Objasňoval důvody této situace: „Většina našich rodin žije v nuceném odloučení. Muži bojují na frontě, zatímco ženy jsou v nejlepším případě jinde – třeba v nějaké bezpečnější oblasti Ukrajiny nebo v zahraničí.“

Hlava Ukrajinské řeckokatolické církve varovala před jakýmkoli tlakem na rodiny, aby měly děti, s důrazem na to, že dítě nemůže být výsledkem nátlaku. „Není možné někoho nutit, aby měl děti, stejně jako nelze nikoho nutit, aby miloval. Dítě je plodem lásky. Musíme pomáhat vytvářet podmínky, které ukrajinským rodinám umožní děti mít,“ zdůraznil.

Jeho blahorodí Svjatoslav také poznamenal, že součástí vítězství Ukrajiny bude, že se ukrajinské rodiny nebudou bát mít děti. Úkolem státu i církve tedy je stát rodinám po boku a vytvářet pro ně takové podmínky, ve kterých nebudou mít strach o život ani z budoucnosti.

*Ukrainian Greek Catholic Church
přeložila Alena Švecová*

SLOVO KNĚZE

Zanedlouho si budeme připomínat slova staříčkého Simeona: „Světlo k osvícení národů a k slávě tvého izraelského lidu.“ V souvislosti s tímto výrokem Simeonovým mi vždy vytane na mysli výrok sv. Jana Zlatoústého: „Křesťan je druhý Kristus.“ Jaká je souvislost mezi těmito výroky, které od sebe dělí pár desetiletí? Mnozí by odpověděli: jistě že Ježíš je onou souvislostí. Jenže jsme to také my, každý z nás. Každý z nás by totiž měl být ve svém prostředí takovým světlem k osvícení těch, se kterými se potkáme. Naskytou se určité hned první námitky: je to těžké, skoro nemožné, od toho jsou kněží a řeholníci a možná tak ještě duchodci, kteří nemají nic na práci a času na modlení a chození do kostela mají dost. Jenže to bychom s tím byli rychle hotovi, a tak se připravili o možnost být světlem, které svítí všem v domě. Všimněme si, prosím, že Kristus hovoří o světle, které má svítit všem v domě. Tam bychom měli tedy začít a možná se mnozí nedostanou ani jinam dál, protože doma není nikdo prorokem... Jsou úkoly, které jsou zdánlivě (někdy i nezdánlivě) nemožné, ale Pán Ježíš po nás chce jen to, čeho schopni jsme, a když naše síly nestačí, jeho pomoc není nikdy daleko. A když se něco nepovede napoprvé, není přece důvod to vzdát. To bychom ještě žili v jeskyních. Vždyť i Simeon a Anna čekali dlouho, a dočkali se.

Přeji nám všem trpělivost a vytrvalost, není to práce na týden, ani na měsíc, ale často na celý (a doufejme že nejen pozemský) život. Kéž je nám tedy Kristus oním světlem svítícím i v temných časech, jež čas od času dolehnou na každého z nás a projeví se oním nápadem vzdát veškerou snahu. A když neuspějeme zde, můžeme přeci pokračovat tam.

P. Evermod Jan Sládek

*P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou*

VY JSTE SVĚTLO SVĚTA

8. únor 2026 – 5. neděle v mezidobí – Mt 5,13–16

Jan Zlatoústý

Apoštolům byly dány těžké příkazy a mnohem větší než ty ve Starém zákoně. Aby se proto neznepokojovali a neříkali: „Jak to budeme moci splnit?“, uklidňuje je trochou chvály, když říká: vy jste sůl země. Tím ukazuje, jak velmi jsou tyto příkazy nezbytné. Říká totiž: toto učení vám není svěřeno jen pro vaši spásu nebo pouze pro jeden národ, ale pro celý svět. Proto se nemáte podbízet ani lichotit, ale naopak máte stravovat jako sůl. A když uslyšíte, že o vás lidé mluví zle, protože koušete a pálíte, radujte se. Neboť to činí sůl: všechno zkažené stravuje a spaluje. Tak vám tedy zlořečení ostatních nebude na obtíž, ale bude spíše svědectvím vaší pevnosti.

Tímto je učí pečovat o svůj život, jako by byli postaveni před oči všech, jako město na hoře nebo lampa svítící na svícnu.

Remigius

Apoštolové jsou solí země, totiž pozemských lidí, kteří jsou nazýváni zemí, protože milují zemi.

Augustin

A jestliže vy, skrze něž mají být národy okořeněny, ze strachu před časným pronásledováním ztratíte nebeské království, kdo napraví omyly, které jste způsobili? Jiné znění říká „jestliže sůl ztratí chuť“, čímž ukazuje, že za bezchutné mají být považováni ti, kteří buď ze snahy o hojnost, nebo ze strachu z nedostatku časných dober ztrácejí dobra věčná, která lidé nemohou ani dát, ani vzít.

Lidé nešlapou po tom, kdo snáší pronásledování, ale po tom, kdo se ze strachu před pronásledováním stane planým. Pošlapat lze jen toho, kdo je níže; a níže není ten, kdo sice na zemi mnoho trpělivě snáší, ale srdcem je upevněn v nebi.

Pod světem zde nemáme chápat nebe a zemi, ale lidi, kteří jsou na světě nebo

Fra Angelico: Kázání na hoře (1442)

svět milují. K jejich osvětlení byli apoštolové poslání.

Hilarius

A jestliže planí učitelé nic nesolí a ztratí příjemnou chuť, takže nemohou oživit pokažené pokrm, stanou se neužitečními; proto následuje: už není k ničemu, jen ji vyhodit ven, aby ji lidé pošlapali.

Světlo vysílá záři, kamkoli je přineseno, a když je přineseno do domu, zapudí tmu a převládne jeho jas. Svět mimo poznání Boha tedy držela ve své moci tma nevědomosti a skrze apoštoly do něj vstoupilo světlo poznání. Poznání Boha září a z jejich malých těl bylo přineseno světlo do tmy, kamkoli vstoupili.

Jeroným

Příklad je převzat ze zemědělství. Sůl slouží ke kořenění pokrmů a k vysušování masa a jiné použití nemá. V Písmu čteme, že některá města jejich dobyvatelé v hněvu posypali solí, aby v nich nevzešel žádný zárodek.

Pseudo-Jan Zlatoústý

Tak jako jsou učitelé dobrým jednáním

solí, která ochucuje lid, tak jsou slova nauky světlem, které osvětluje nevědomé. Nejprve je totiž třeba dobře žít a potom dobře učit. Proto když řekl, že apoštolové jsou solí, následně je nazývá světlem, když říká: vy jste světlo světa. Neboť zatímco sůl udržuje věc v témže stavu, aby se nezměnila k horšímu, světlo osvětluje a přivádí ke stavu lepšímu. Proto byli apoštolové nejprve nazváni solí země – pro Židy a křesťanský lid, kteří poznávají Boha a setrvávají v jeho poznání – a světlem pro pohany, kteří jsou přiváděni ke světlu poznání.

Beda

Lampu zapaluje sám Kristus, který naplnil nádobu lidské přirozenosti plamenem svého božství a nechtěl ji skrýt před věřícími ani ji postavit pod měřicí – totiž uzavřít pod míru zákona nebo omezit na jeden lid. Svícem nazývá Církev, na kterou lampu postavil, neboť nám na čelo vtiskl víru ve své vtělení.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

MARIOLOGIE: MARIINO TĚLESNÉ NANEBEVZETÍ

Po značně obtížném tématu ustavičného panenství Panny Marie dospíváme dnes k poslednímu dogmatu, tedy článku víry katolické teologie, týkajícího se závěru pozemského života Panny Marie. Budeme mluvit o jejím nanebevzetí.

Z Písma svatého víme, že Pán Ježíš ji svěřil apoštolu Janovi, který byl nejmladší ze všech apoštolů, jediný z nich nezemřel mučednickou smrtí – což je taky výmluvné – a který ji skutečně přijal za svou matku co do vztahu i závazků jak morálních, tak zákonných. Měl ji u sebe v Efesu. Pochopitelně její smrt přežil, a na ostrov Patmos, kde sepsal knihu Zjevení, se dostal až potom.

Nicméně Písmo svaté není historickou kronikou, nýbrž náboženskou knihou: a to, že jeho součástí nejsou některé zprávy uchované mimo jeho rámec, neznamená, že by šlo o pouhé čiré výmysly nebo zbožná přání. Kupříkladu jména rodičů Panny Marie nebo postavy dalších archandělů.

Je jisté, že Panna Maria – jsouc podána podobně jako její Syn *všemu kromě hříchu* – musela dospět na závěr své pozemské pouti. Její Syn podstoupil skutečnou smrt, ani ona nemohla tento vysoce důležitý okamžik minout.

Doba a okolnosti Mariiny smrti, třebaže nejsou jisté, byly už církevními Otcí prvních staletí i teology a liturgií výslovně dosvědčeny. *Mortem subiit temporallem*. Ponechává se bez rozhodnutí, zda zemřela přirozenou smrtí, nebo – to je zajímavá teoretická možnost – byla násilně usmrčena, jak by mohlo třeba naznačovat Simeonovo proroctví. Časná smrt tu nebyla důsledkem hříchu a už vůbec ani trestem za hřích: bylo však přiměřené, aby její tělo stejně jako tělo jejího božského Syna bylo podrobeno všeobecnému zákonu smrti.

Máme mnoho kostelů zasvěcených Panně Marii a převážná jejich část přímo jejímu Nanebevzetí. To je výmluvné: třebaže ještě nebyl vyhlášen závazný článek víry, ta jednotná víra Božího lidu

El Greco: Nanebevzetí Panny Marie (1567)

v tělesné nanebevzetí Boží Rodičky vedla nakonec papeže Pia XII. k tomu, že dopisem z 1. května 1946 – tedy poměrně nedávno, bereme-li církevní dějiny z hlediska staletí a tisíciletí – se otázal biskupů z celého světa, zda Mariino tělesné nanebevzetí může být definováno přímo jako článek víry a zda oni se svým duchovenstvem a lidem si tuto definici přejí. A jelikož skoro všichni biskupové se vyjádřili kladně, prohlásil *ex cathedra* apoštolskou konstitucí *Munificentissimus Deus* za Bohem zjevené dogma: *Neposkvrněná, vždy panenská Matka Boží Maria po skončení svého pozemského života byla s tělem*

i duší vzata do nebeské slávy. Předmětná věroučná konstituce nese datum 1. listopadu 1950.

Kristovou smrtí bylo uzavřeno objektivní vykoupení lidstva: začala pro roky zvěstovaná spása plnosti času. Tato skutečnost je přiblížena v Matoušově evangeliu zprávě o tom, že když Kristus na kříži vydechl naposled, *hroby se otevřely a mnoho těl zesnulých světců vstalo a po jeho vzkříšení vyšli z hrobů, vešli do svatého města a ukázali se mnohým*. A to byli lidé Starého zákona – natož Maria, ta přece tím spíše byla na řadě z toho *nového* lidstva k celkové posmrtné oslavě celé

bytosti.

Maria je nazývána *Archou úmluvy*. Co byla historická archa, ta schrána, potažená zlatem, zhotovená Mojžíšem, víme: uchovávala slova života, desky s Desaterem, a byla zhotovena z akáciového, tedy nehnijícího dřeva. Tato původní archa se někde za babylonského obléhání Jeruzaléma ztratila a nikdo ji už nikdy nenašel. Spekulovalo se, že ji schoval prorok Jeremiáš na neznámé místo. Panna Maria se také vlastně „ztratila“. V žalmu stojí: *Vejdí na místo svého odpočinku, Pane, ty i tvá vznešená archa!* „Pánem“ je Ježíš, „archou“ Panna Maria, „místem odpočinku“ je nebe, nebeská blaženost.

Archu úmluvy v Božím chrámě spatřil i apoštol Jan takřka současně se ženou s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy, kterou chtěl pohltnout ďábel, ale nepodařilo se mu to, protože žena nalezla *místo připravené jí od Boha*.

Jsou to úžasné souvislosti, a našlo by se jich ještě víc. Pro naši víru je důležité připomínat si, že stavíme ne na vlastní

spekulaci nebo vlastních osobních zážitcích – nic proti nim – nýbrž na takovém korálovém útesu, které tvoří na jedné straně Boží zjevení a na druhé odpověď víry celé Církve, Božího lidu.

V teologii ale existují i tzv. spekulativní důvody pro zdůvodnění toho či onoho článku víry. Vzhledem k nanebevzetí Panny Marie můžeme uvést čtyři:

Za prvé: osvobození od hříchu. Protože rozpad těla je následkem hříchu, avšak Maria jakožto neposkrvněná počatá a bezhříšná byla vyňata z všeobecné kletby hříchu, bylo přiměřené, aby i její tělo se jako tělo Adamovo *nevracelo do země odkud bylo vzato*.

Za druhé: Boží mateřství. Jakožto tělesně duchovní vztah vyžaduje skutečnost Mariina Božího Mateřství k svému plnému uskutečnění spojení těla a duše.

Za třetí: věčně trvajících panenství. To je podobné: protože Mariino tělo při početí a porodu zůstalo v panenské neporušenosti, bylo vhodné, aby ani po smrti nepropadlo porušení.

A za čtvrté: účast na Kristově díle

záchranu lidstva pro život věčný v obnovených *nových nebesích a nové zemi*. Protože Maria jako matka Vykupitele měla značný podíl na Ježíšově vtělení, životě, smrti i zmrtvýchvstání, byla vhodné, aby po dokonání jejího pozemského života jí připadlo úplné ovoce vykoupění, tedy komplexní oslava celé bytosti.

Už nejméně od 6. století se slavil svátek *Zesnutí Panny Marie*, pro nějž se postupně ujal nový název *Nanebevzetí Panny Marie*, jak tomu máme dodnes.

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha-Zbraslav

soukromé Gymnázium Parentes

Spojujeme kvalitní vzdělání s formací charakteru.
Naším cílem je celostní rozvoj osobnosti – myšlení, svědomí i odpovědnosti.

Pilíře našeho gymnázia

- Myšlení a vyjadřování
- Křesťanská identita
- Vzdělávací model Core Studies
- Formace charakteru
- Život v komunitě

**Staň se i Ty součástí
naší komunity!**

Dny otevřených dveří

 731 891 943

 www.parentes.cz

 Tlumačovská 1237/32, Praha 5 – Stodůlky

REVOLUCIONÁŘI A VAŠNOSTOVÉ ANEB O KNĚŽSKÉ IDENTITĚ

Kázání ze mše svaté po kanovnické instalaci u Věch svatých na Pražském Hradě

Německé úsloví „*junge Revolutionäre, alte Ratsherren*“ lze přeložit jako „mladí revolucionáři, staří páni radní“, ba dokonce „staří vašnostové“. Ano, bývá tomu tak: ti mladí, dynamičtí, kterým leží svět či církev u nohou, jsou plní představ, jakými revolučními a zaručeně účinnými opatřeními by změnili chod zastaralých a zkostnatělých institucí, v nichž sami působí. Postupem času se však v systému zabydlí a stávají se také funkcionáři; získávají pozice, které jako mladí netrpělivci kritizovali. V církvi je přímo prototypem takové „vašnostovské“ usedlé funkce kanovník.

Eichstättský biskup Walter Mixa si ve svých knižně vydaných rozhovorech postěžoval, že v pokoncilních šedesátých letech se kněží jeho diecéze dohodli, že nebudou prahnout po blyštivých titulech a vyznamenáních. Biskup již nebude udělovat kanovnické a další čestné hodnosti, aby tak kněží dosáhli náležité nezištnosti ve své službě a netoužili po projevech vnějšího uznání. Biskup Mixa, který pak zdědil následky takto pojaté „pokory“, však zjistil, že mu stát významává vynikající kněze, zatímco on, jejich biskup, sám postrádá prostředky, jak takovým kněžským osobnostem veřejně vyjádřit upřímný vděk.

Kromě této praktické stránky, která ukazuje přirozenou potřebu vyznamenávat, je zde ještě další, řekněme „obsahový“ aspekt přechodu od horečnatých revolucionářů k usazeným funkcionářům. Příkladem může být sám zesnulý papež Benedikt XVI. Stále se opakuje klišé o tom, že mladého, energického a progresivního teologa Ratzingera postupem času vystřídal zpátečnický, autoritářský konzervativce, který to dotáhl ve funkcích díky této osobní proměně až na papeže. Záměrně se však přitom ignoruje holá skutečnost, kterou vyjadřuje tentokrát latinské úsloví: *tempora mutantur et nos mutamur in illis*: „časy se mění a my se proměňujeme v nich“. Změna Ratzingerových postojů byla

totiž dána především radikální proměnou vnějších okolností: progresivistický teologický proud, do něž byl „mladý Ratzinger“ zaškatulkován, se velmi nápadně a radikálně začal odchylovat od zjevené pravdy o Kristu, kterou Ratzinger toužil upřímně obohatit, a došlo k obratu směrem k člověku, který se soustředí na sebe sama a chce pravdu přetvářet k obrazu svému. Nikoli Ratzingerova osobnost, ale atmosféra v pokoncilní církvi se s neuvěřitelnou rychlostí proměnila. Tak se mladý progresivní teolog postupně stal „vašnostou“, ačkoliv významný švýcarský teolog Hans Urs von Balthasar si prý slovo „progresivní“ ošklivil tak, že kdykoli jej zaslechl, vytanula mu prý na mysl jen choroba zvaná „progresivní paralýza“. Navíc, když čteme Ratzingerovy publikace z raného období, nacházíme zde téhož Krista jako v jeho pozdějších, „konzervativních“ textech a projevech. V tom k žádné změně nedošlo.

V evangeliu ukazuje Jan Křtitel na přícházejícího Krista a volá: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ Jan neukazuje na sebe, ale na Krista. Také osobnost kněze má poukazovat především na Krista. Již od svatého Ambrože známe úvahu o tom, že kněz sloužící eucharistii pronáší slova ustanovení nejprve v minulém čase, jakožto vyprávění o Ježíšově posledním večeři, tedy že Kristus tehdy „vzal chléb, vzdal díky, požehnal, lámal, dával učedníkům a řekl...“ Pro samotná slova proměnění však celebrující kněz přechází do první osoby jednotného čísla v přítomném čase a přímo se tu ztotožňuje s Kristem, když říká: „toto je moje tělo...“ Odtud také pozdější formule *sacerdos – alter Christus*: kněz je „druhým Kristem“, přestože zní snad až příliš troufale, označit slabé a hříšné kněze, jejichž lidské poklesky jsou někdy tak ubohé, za totožné se samotným Kristem. Proto nám může pro celistvější uchopení kněžské identity posloužit také její „janovský“ aspekt, totiž úloha kněze poukazujícího na Krista, „be-

ránka snímajícího hříchy světa“, o němž Jan Křtitel také říká to, co by si měl každý kněz stále uvědomovat: „On musí růst, já však se menšit.“ Podobně nám sděluje prolog čtvrtého evangelia: „Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby vydal svědectví o tom světle.“

Toto je nesmírně obtížné dilemma kněžské existence: být výraznou a vyprofilovanou osobností, ale zároveň nepřehlášovat a nezastiňovat samotného Krista. Jsou kněží, kteří se schovávají v opatrnické nezřetelnosti a šedivé nezdílnosti, která sotva koho může oslovit. Na druhé straně jsou osoby za kněze vysvěcené, které se svým zbytnělým egem, pohlcujícím Krista, stávají spíše sebekarikaturami, jež všechno filtrují pouze skrze sebe, hlásají především sebe sama a své osobní názory, byť si umí často získávat početné fankluby. Přivádějí ovšem své příznivce především k sobě; Kristus je zde nástrojem, nikoli cílem.

Poté, co Jan Křtitel dokončil své svědectví o Kristu a byl posléze uvržen do vězení, neměl starost o sebe sama, o to, zda a kdy jej čeká smrt. Měl jen palčivou starost o to, zda se sám nemínul cílem. Proto vysílá z vězení své učedníky za Kristem, aby se jej otázali: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Jan tak zachoval svoji identitu a přitom opět toužil, i ve svých pochybnostech, dát Kristu růst, aby on sám již v pokoře mohl opustit scénu.

P. Stanislav Příbyl

P. doc. JUDr. Stanislav Příbyl Ph.D., rektor kostela Nanebevzetí Panny Marie na Karlově a soudce Metropolitního církevního soudu Arcidiecéze pražské

ILUZE LÁSKY A ZAPOMENUTÉ PŘÁTELSTVÍ

O lásce se dnes mluví s nebyvalou intenzitou, a přesto se zdá, že je těžší než kdy dřív.

V kulturním prostoru se objevují dvě zdánlivě neslučitelné polohy: na jedné straně touha po velkém, osudovém citu, který naplní a spasí náš život, a na straně druhé skepse, cynismus a únava z nenaplněných slibů. Možná proto stojí za to podívat se na lásku střízlivěji, bez iluzí – nikoli proto, abychom ji zbavili krásy, ale abychom ji dokázali skutečně žít.

Romantická tradice nás naučila chápat lásku jako všemocnou sílu, která dokáže změnit celý náš život. Už raní křesťanští autoři mluvili o lásce, především té Boží, jako o nejvyšší ctnosti. Apoštol Pavel dokonce píše, že „kdybych neměl lásku, nic nejsem“ (1K 13,2). Tento motiv se v evropské kultuře proměnil v očekávání, že i lidská láska nás dokáže vykoupit. Od Shakespearova *Romea a Julie* po dnešní romantické komedie se opakuje schéma, že opravdová láska odstraní každou překážku a „zaplní“ naši vnitřní prázdnotu.

„Ten pravý“, „ta pravá“

Jenže, jak připomíná Alain de Botton (*The Course of Love*, 2016), naše problémy nezmizí jen proto, že máme s někým vztah. Často si pleteme to, že jsme nešťastní s někým, s tím, že jsme nešťastní kvůli němu. Když naložíme na partnera břímě, aby se stal naším spasitelem, naším Bohem, odsuzujeme vztah k nevyhnutelnému zániku.

Snad nikde není tato iluze viditelnější než v představě, že existuje „ten pravý“ nebo „ta pravá“. Platón ve svém díle *Symposion* líčí báji, podle níž jsme kdysi byli bytostí o dvou tělech, které bohové rozdělili, a od té doby hledáme svou ztracenou polovinu. Romantická tvorba – od Wertherovy posedlosti Charlottou u Goetha (*Utrpení mladého Werthera*, 1774) přes moderní hudbu Beyoncé a její *Halo* (2008) nebo Eltona Johna a hit *Your Song* z roku 1980 až po „pohádku“ v hollywoodském stylu *Notting Hill* – tuto představu stále přizívuje.

Problém je v tom, že kompatibilita

Foto: Ivana Bužková / Člověk a Věra

není předem daná. Každý vztah dříve či později narazí na neslučitelnosti: drobné zlozvyky, charakterové rozpory, bolestivé rozdíly. Zamilovanost je umí na čas překrýt, ale nelze na ní stavět. Francouzský moralista La Rochefoucauld ve svých *Maximách* píše, že „někdy udržuje lásku spíše nevědomost než poznání“¹ – ale opravdová blízkost se rodí až tehdy, když si dovolíme poznat druhého i s jeho nedostatky, a přesto s ním zůstat.

„Zoufalství z možností“

Kierkegaard ve svém díle *Nemoc k smrti* (1849) mluví o „zoufalství z možností“ – stavu, kdy nás přemíra voleb paralyzuje. Moderní doba s aplikacemi, které slibují stovky potenciálních partnerů, tuto krizi znásobila. Sylvia Plathová to vystihla obrazem fíkovníku ve svém románu *Pod skleněným zvonem* (*The Bell Jar*, 1963) – z každé větve visí jiná možnost života, ale

když si nevybereme, všechny plody nakonec seschnou.

Čím více možností máme, tím těžší je rozhodnout se pro jednu z nich. Jenže láska bez závazku se nikdy nemůže rozvinout do hloubky. Kierkegaard rozlišuje tři životní stadia – estetické, etické a náboženské (*Enten – Eller*, 1843). Zatímco estetické stadium hledá potěšení a libuje si v možnostech, etické přijímá odpovědnost a závazek. A právě ten je předpokladem k tomu, že láska přeroste z počátečního poblouznění a stane se skutečnou cestou k růstu.

Platonik by řekl, že láska začíná u fyzické krásy, ale měla by mířit výš – k lásce k idejím, k dobru, k Bohu (*Faidros*, *Symposion*). Jenže dnešní kultura zůstává jaksi zaseknuta na prvním stupni. Krása je pro nás klíčem ke světu lásky, ale zároveň se tváříme, že „na vzhledu nezáleží“. Vzniká tak paradox: přitažlivost rozhoduje, ale touha po ní je označována za povrchní.

Od Heleny Trojské přes sirény až po Bridget Jonesovou nás literatura varuje před klamem krásy, ale zároveň se jí ne-

¹ Volný překlad autorky: *Dans l'amitié comme dans l'amour on est souvent plus heureux par les choses qu'on ignore que par celles qu'on sait.* (*Maxims*, 441).

umíme ubránit. Nejde o to krásu popírat – byla, je a bude důležitá. Nebezpečné je, když zůstane jediným měřítkem. Pak se snadno stane, že partnera redukuje čistě na vzhled.

Aristoteles věnoval přátelství (*philia*) v *Etice Nikomachově* mnohem větší prostor než erotické vášni. Viděl v něm základ šťastného života – vztah, v němž se lidé učí ctnostem a spoluutvářejí jeden druhého. Michel de Montaigne ve své eseji *O přátelství* (1580) popisuje přátelství jako prostor, kde můžeme odložit masku a být plně sami sebou. A i Bible přináší silný obraz přátelství: „Jónatan přilnul celou duší k Davidovi, zamiloval si ho jako sebe sama.“ (1S 18,1).

Láska jako ctnost

Moderní kultura ale přátelství odsouává na okraj, zatímco romantickou lásku

staví na piedestal. Následkem toho očekáváme, že partner nám poskytne vše – intimitu, porozumění, dobrodružství, duchovní oporu – a tak nevyhnutelně selháváme. Přitom právě přátelství může část tohoto břemene vzít a vztahy učinit svobodnějšími.

Největší omyl spočívá v tom, že lásku chápeme jako dar, který buď přijde, nebo ne. Aristoteles by řekl, že jde o ctnost – a ctnosti se učíme praxí. Láska je spíše dovednost než zázrak nebo dar: schopnost naslouchat, odpouštět, růst spolu s druhým. John Dewey ve své pragmatické filozofii (*Experience and Education*, 1938) chápe život jako proces učení – a lásku můžeme vidět podobně. Ne jako úkol, který splníme, ale jako celoživotní umění, které nikdy neskončí.

Možná se tedy ukazuje, že láska bez iluzí není chudší, ale naopak bohatší. Při-

jmeme-li, že není všemocná, že nebude bez chyb, že vyžaduje závazek, že krása je jen začátek a že přátelství je stejně cenné jako romantická láska, můžeme se přestat honit za nedostižným ideálem. Láska pak přestává být mýtem a stává se uměním – těžkým, náročným, ale lidsky nesmírně plodným.

Magdaléna Misterková

Mgr. Magdaléna Misterková
publicistka

VÍRA A POCITY

„Apoštolové řekli Pánu: „Dej nám více víry!““ (L 17,5)

Víra není uklidňující pocit. Víra znamená rozhodnutí, umožněné Boží milostí, poslušně se řídí Božím zjevením a překonává strach.

O této pak víře, jež spasení lidského jest počátkem, Církev katolická vyznává, že jest ctnost nadpřirozená, jíž z vnuknutí a přispění milostí Boží věříme, že co Bůh zjevil, jest pravda, nikoli pro vnitřní pravdivost věcí, přirozeným světlem rozumu prohlédnutou, ale pro autoritu samého Boha zjevovatele, jenž ani klamati ani oklamán býti nemůže.

(1. vatikánský koncil, *Dei Filius*, Hlava třetí)

Víra nutně potřebuje spolehlivou autoritu Církve. Na chybá věroučná prohlášení a lži má Církev lék: autentický učitelský úřad je v souladu s posvátnou tradicí a Písmem svatým. Ponechme prostor pro zdravou teologickou spekulaci, založenou na vzájemné výměně názorů, a položme si otázku: Co Církev vždy učila?

Víra je rozhodnutí, umožněné Boží milostí, nikoli pocit

Marie byla počata bez hříchu. Jako Boží Matka byla vždy požehnaná a bezhříšná. Nebyla však oddělena od bolesti pohledu na utrpení a smrt svého Syna. Marie na Golgotě cítila zápach rozkládajícího se masa. Byla svědkem jeho strašlivého utrpení. Navzdory těmto mukám však utrpení její víru nezničilo.

Jenom Marie s jistotou věděla, jak její božský Syn přišel na svět. Pouze ona věděla, že toto ukřižování nemůže ani nebude znamenat poslední slovo. Mariina víra u paty kříže dokonale spojovala Starý a Nový zákon.

Boží útěcha a potěšení jsou nádherné dary. Mariina čistá víra a její strašlivá muka, když trpěla s Ježíšem, však ukazují, že nepřítomnost hřejivých pocitů neznamená krizi víry. Utrpení nás vyzývá, abychom v láskyplném spojení s Ježíšem upevnili své odhodlání k poslušnosti. Apoštolové a učení Církve předávají Mariinu víru, zakotvenou v lásce.

Víra je svobodná a poslušná

Abraham je náš „otec ve víře“. Boží slib, že Abraham bude otcem mnoha národů, závisel na jeho dítěti Izákovi. Pro hrdiny Bible víra nepředstavovala jen intelektuální souhlas, nýbrž obnášela bezvýhradnou poslušnost Boží vůli. Abraham Izákovi poslušně položil na ramena dříví k zapálení oběti. A Izák ho ponese na horu k obětování. Toto dříví pak bude předobrazem dřeva kříže, které Otcův Syn ponese na ramenou na horu Golgotu.

Krátce před obětováním se Izák svého otce zeptal, kde najdou obětní dar. Abraham v hrozných mukách odpověděl prorockými slovy, jež předjímala Kalvárii: „Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti.“ Když Abraham pozvedl ruku, aby svého syna zabil, Hospodinův anděl mu ji zadržel. Abraham tehdy prokázal, že by v poslušnosti Bohu neušetřil ani svého jediného syna.

Abraham ve své trýzni prorocky zjevuje, že otec nemá zálibu v utrpení a smrti svého syna. Bůh, Otec svého

Klub sv. Athanasia
a Kněžské bratrstvo sv. Petra zvou na

**setkání pobočky KSA
v Českých Budějovicích**

12. února 2026

17:30 hod.: **Mše sv. podle TLM**
(celebruje P. PhDr. Jakub Václav Zentner FSSP)

18:30 hod.: **Přednáška v klášterním sále:**
prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.
„Personalismus a jeho odpůrci,“
aneb „etické a sociální důsledky chápání člověka jako osoby“

Kostel Obětování Panny Marie
Piaristické náměstí, České Budějovice

klub-svatcho-athanase.webnode.cz fssp.cz

jednorozeného Syna, neměl, ani nemohl mít, zalíbení v Ježíšově utrpení a smrti. Avšak jako náš nebeský Otec odměnil Abrahamovu poslušnost, přijal pro vykoupení světa i poslušnost svého Syna. Hřích je opravdu strašlivější, než si umíme představit. Křesťanští mučedníci s nepřemožitelnou vírou mysticky doplňují, „co zbývá do míry utrpení Kristových, ... za jeho tělo, to jest církev“ (Ko 1,24).

Víra je rozumná, ale přesahuje naše chápání. Proto si svobodně volíme Boží slovo, jak je zjevováno skrze jeho Církev. Kříž je vnější znamení Ježíšovy dokonalé poslušnosti. Svatá mešní oběť je dokonalým vyjádřením naší poslušnosti Ježíši:

„To konejte na mou památku.“ Mše svatá je dokonalým vyjádřením naší víry.

Víra přemáhá strach

Ježíš svým učedníkům v evangeliích opakovaně přikazuje, aby se nebáli. Pokud strach dostane prostor, aby ovládal něčí život, snadno se stane falešným bohem. Jestliže strachu dovolíme získat převahu, rodiny a národy se začnou rozpadat. Mezi ďáblové přední proroky iracionálního strachu za posledních padesát let patřili spisovatelé, novináři, politici, kteří varovali svět před populační hrozbou. Miminka ovládnou svět a brzy spotřebují veškerou potravu jako kobylinky! Tuto ha-

věť je nutno zastavit. Utráceli jsme tedy miliardy na regulaci populace – na prodej kondomů, na hormonální antikoncepci i potratové kliniky – to vše pod vlivem prostého ďábelského přesvědčení: Vás je příliš mnoho, ale mě je akorát.

A výsledek? Masivní celosvětový propad porodnosti. [Míra porodnosti v České republice zaznamenala v posledních letech výrazný pokles a v roce 2024 dosáhla historického minima. V roce 2023 se úhrnná plodnost snížila na 1,45 dítěte na jednu ženu, což je výrazně pod mírou prosté reprodukce, jejíž hodnota je 2,1 dítěte na ženu; pozn. red.] Když se tedy na mši svaté ozývá dětský pláč nebo radostné šramocení, nebuďte rozmrzelí. Věnujte našim budoucím daňovým plátcům trochu respektu.

Žel nenasytný démon dychtící po lidské hysterii nahradil strach z „populační bomby“ klimatickou změnou. Jediným řešením je nebojácný návrat k našemu lidství: láska mezi manželi a v rodinách, a dá-li Bůh, rozšíření daňové základny lidstva. Papež Jan Pavel II. byl Božím prorokem střízlivosti a rozumu:

Nesmíme se bát budoucnosti. Nesmíme se bát člověka. Není náhoda, že jsme tady. Každá lidská osoba je stvořena k „obrazu a podobě“ Toho, který je původem všeho, co existuje. Máme v sobě schopnosti moudrosti a ctnosti. S těmito dary a s pomocí Boží milosti můžeme v příštím století a v příštím tisíciletí vybudovat civilizaci hodnou lidské osoby, pravou kulturu svobody. Můžeme a musíme to učinit! A když tak učiníme, uvidíme, že slzy tohoto století připravily půdu pro nové jaro lidského ducha.

Projev na valném shromáždění OSN 5. října 1995

„Neboj se, jen věř!“ (Mk 5,36)

P. Jerry Pokorsky

Catholic Culture

přeložila Alena Švecová

Fr. Jerry Pokorsky
zakladatel organizací CREDO
a Adoremus

JAK SE Z LIBERÁLA STAL POSTUPEM ČASU SOCIÁLNÍ INŽENÝR

Liberál byl v 18. století někdo, kdo byl přesvědčen, že práva jednotlivce mají přednost před státními zásahy bez ohledu na to, jak ušlechtilé jsou cíle státu. Pak se to zvrtilo a objevila se skupinová práva.

Držitel medaile od Václava Havla za podporu disidentů v bývalém Československu, anglický filozof Roger Scruton, zemřel v roce 2020. Napsal desítky knih.

V knize *Výhody pesimismu: A nebezpečí falešných nadějí*, v originále *The Uses of Pessimism: And the Danger of False Hope*, se zamýšlí nad tím, proč jsou na jednu práva jednotlivce bezcenná tváří v tvář skupinovým právům, která se množí geometrickou řadou.

O vývoji liberála

Pro dřívější generace byl liberálem někdo, kdo si cenil osobních svobod více než jakéhokoli sociálního cíle, který mohl být zaveden státem, a kdo věřil, že jedinci jsou schopni vyřešit své problémy za pomoci svého morálního kompasu. V dnešním světě je liberálem někdo, kdo propaguje masivní vměšování státu do ekonomického života, do škol a univerzit, stejně tak jako do institucí občanské společnosti s ušlechtilým cílem zavést rovnost. Snaha zavádět jedno dobro za druhým bez ohledu na jejich vzájemnou vazbu hrála velkou roli ve vývoji liberalismu od doby Adama Smithe k jeho moderní podobě ztělesněné světonázorem amerických intelektuálů z velkých měst.

Skupinová práva

Když je svoboda zaměstnavatele najmout lidi podle svého uvážení limitována „antidiskriminačními“ opatřeními státu, je to ospravedlněno „osvobozením“ dříve utlačovaných menšin. Pokud někdo namítá, že práva zaměstnavatele jsou omezoována regulacemi, které ho nutí dělat to, co by jinak neudělal dobrovolně, zjistí najednou soudy, že práva menšin mají přednost před právem zaměstnavatele.

Tato nová práva zaměstnanců nejsou zapsaná v původní deklaraci *Bill of Rights* z roku 1689, která definovala práva

jedince. Jsou to skupinová práva. Jsou to práva, kterých nabývá člověk, protože je součástí nějaké skupiny, ať už je to homosexuál nebo jiná menšina. Nová práva byla vymyšlena, aby ospravedlnila diskriminaci ve jménu boje proti diskriminaci. Jsou cestou, jak zrušit práva jednotlivce ve prospěch zájmů různých skupin. Jsou protikladem klasického chápání liberalismu, který se snažil chránit práva jednotlivce jako jediný základ pro konsenzuální společnost. Přesto nemají dnešní liberálové nejmenších pochyb, že oni jsou těmi opravdovými obhájci osobních svobod v moderním světě.

Svoboda vs. rovnost

Většina lidí bude na rozpácích, protože na jednu stranu chápe pochybný základ „skupinových práv“, ale na druhou stranu doufá, že nevýhodná pozice dříve utlačovaných menšin může být vylepšena právními postupy. Tento konflikt nicméně ilustruje, že svoboda a rovnost stojí proti sobě. Regulace podnikání je proto ospravedlňována právy těch, kteří by bez regulací trpěli, ale práva těch, jež nesou náklady regulací, jsou opomíjena.

Fatální omyl, že dobra lze počítat bez ohledu na jejich vzájemný vztah, umožňuje lidem věřit, že svoboda a rovnost mohou být dva slučitelné cíle. Není třeba vysvětlovat, jak jedno dobro ovlivňuje druhé, neboť dobra se z definice počítají na finálním účtu. Proto je možné, aby byl člověk liberál a věnoval se ničení svobod, které stojí v cestě za rovností.

Mocný nástroj

Stát je nejmocnějším nástrojem ze všech nástrojů kdy vymyšlených k takové činnosti. Stát může danit a rozdělovat peníze těm, kteří by třeba jinak neuspěli. Ve jménu „zavedení rovnosti“ může zavést jakékoli nerovné zacházení a pořád hájit práva a svobody lidí jako celku. Přestože

liberál podporuje státní kontrolu ve veřejné sféře, prosazuje mnohdy vyloučení státní kontroly v soukromé lidské sféře s využitím argumentu, že jednotlivci by měli být „osvobozeni“ od pokusů zavádět morálku za pomoci zákonů nebo prosazovat nějaký životní styl jako normu.

Svoboda a morálka

Když Adam Smith udělal ze svobody ústřední myšlenku své vize moderní ekonomiky, dal jasně najevo, že svoboda a morálka jsou dvě strany jedné mince. Svobodná společnost je komunitou odpovědných lidských bytostí, které sdílí zákony sounáležitosti a povinnost chránit rodinu. Není to společnost lidí, kteří jsou osvobozeni od všech morálních povinností, neboť ta by byla pravým opakem společnosti. Bez morálních zábran neexistuje spolupráce, rodinné závazky, žádná naděje na dosažení ekonomického, ale ani sociálního řádu. Liberálové často propagují eliminaci morálních zábran v sexuálních otázkách a věří, že stát nemá mít žádnou roli při jejich prosazování ve vzdělávacím systému nebo ve společnosti. Proto je moderní liberální agenda formulována takto: státní kontrola nad všemi aspekty veřejného života a totální osvobození v soukromé sféře. Jestli taková společnost může přežít a jestli je schopná se reprodukovat, zůstává otázkou. Schopnost liberálních reformátorů ignorovat příznaky společenského úpadku a pokračovat v prosazování svých idejí je jedním z důkazů, že žijí ve světě falešných nadějí.

Tolik Roger Scruton v roce 2010.

syzdarma.cz

převzato

výběr, překlad, úprava, mezititulky autor

„CHESTERTONŮV SYNDROM“

Při svatém přijímání – vůbec prvním ve svém životě – se Chesterton potil. Trásl se a s posvátnou bázní vnímal reálnou Přítomnost Kristovu ve svátosti.

Autor této úvahy se zamýšlí nad tímto vnitřním chvěním – *mysterium tremendum* – aby poukázal na jeho ostrý kontrast s dnešní liturgickou praxí, která je čím dál více „horizontální“ a ztrácí svou hloubku: gesta, zprostředkování i ticho se postupně vytrácejí. Obnova způsobu přijímání – do úst, vkleče, z rukou vysvěceného služebníka Božího – by neměla být vnímána jako něco okrajového, ale jako nezbytná součást výchovy k posvátnému, skutečná pedagogika svatého.

Je dojemné představit si ten okamžik: G. K. Chesterton, muž ve věku osmačtyřiceti let, čtrnáct let po napsání *Ortodoxie*, přistupuje poprvé ke svatému přijímání. Bylo to 30. července 1922 v Beaconsfieldu, a po jeho boku stál kněz John O'Connor, který sehrál klíčovou úlohu v jeho konverzi. Právě tento kněz později vyprávěl, že Chesterton, „zcela si vědom nesmírnosti reálné Přítomnosti“, přistoupil ke svátosti s chvěním a posvátným respektem – doslova se potil. „Mám strach z té hrozivé Skutečnosti,“ svěřil se spisovatel, který jinak působil jako člověk, jenž se nebojí ničeho – mistrný polemik a brilantní duch. A když přijímání přijal, přiznal, že právě prožil „nejšťastnější hodinu svého života“.

Tajemství, které si nelze ochočit

Popisovaná scéna připomíná jinou událost, která se odehrála o více než století dříve – ve Florencii. Mám na mysli okamžik, kdy Stendhal navštívil baziliku Santa Croce. Jeho závrť způsobená přemírou umělecké krásy dala jméno jevu známému jako Stendhalův syndrom – a není těžké si představit podobnost s tím, co prožil Chesterton. Samozřejmě jde o odlišné jevy: Stendhal reagoval na krásu, zatímco Chesterton na posvátno. V obou případech však cítíme stejné vnitřní zachvění před vznešeným, před tajemstvím, které člověka přitahuje, ohromuje a přesahuje. Proto mi nepříjde přehnané mluvit o „Chestertonově

Foto: Uomo Vivo

syndromu“ jako o chvění před zázrakem reálné Přítomnosti.

Tento Chestertonův zbožný úžas souvisí s jednou základní antropologickou intuicí: to, co je posvátné, se ukazuje jako oddělené, zakázané, jako něco, co si vynucuje odstup. Émile Durkheim to vystihl přesně, když definoval posvátné věci jako „oddělené a zakázané“. Posvátno je tedy to, před čím se vytváří prostor, gesta a prostřednictví. Později to rozvine Mary Douglasová, která vysvětlí, že symbolický svět drží pohromadě díky hranicím – a když tyto hranice mizí, nevede to ke svobodě, ale ke zmatku nebo znesvěcení. A Rudolf Otto, svou slavnou formulací *mysterium tremendum et fascinans*, pojmenoval to, co Chesterton zřejmě fyzicky zakusil: přitažlivost a bázeň před Přítomností, která fascinuje právě proto, že se nedá ochočit. Ve skutečnosti lidé ve všech kulturách, i v těch nejprimitivnějších, vždy věděli, že existují skutečnosti, kterých se nedotýkáme tak jako ostatních věcí – skutečnosti, které vyžadují zvláštní gesta, slova i ruce. Starý pojem tabu přesně vymezuje tuto hranici: zákaz určitého jednání, protože se věří, že něco je příliš

svaté – nebo naopak příliš prokleté – na to, aby to mohlo být používáno běžně. Je to zákaz, který vychází z uznání, že existuje síla, jež přesahuje samotného člověka.

Liturgie víru nejen vyjadřuje, současně ji i formuje

To, co nás přesahuje, nelze brát do rukou lehkovážně, bez následků. To, co přichází shůry, si žádá odstup a úctu odpovídající své vznešenosti. Pokleknutí, zdrženlivost dotyku či ticho nejsou jen ornamentální libůstky nebo zbožné zvyklosti, ale patří ke „gramatice lidství“, kterou vyjadřujeme: „tady je Někdo Jiný“. A právě tím je liturgie – citlivě vnímatelný rámec (viditelný, slyšitelný, hmatatelný), v němž víra dostává tvar a učí se dýchat. Liturgie formuje naše vnímání – nejen vyjadřuje víru, kterou máme, ale současně ji formuje. Jak neomylně učí Církev: *lex orandi, lex credendi* – zákon modlitby je zákonem víry. Stačí připomenout, co se stalo v Anglii v 16. století: zásadní krok směrem k odkatolictví společnosti proběhl skrze přepsání společné liturgie. Projekt Thomase Cranmera – *Book of*

Common Prayer – byl teologickým zá-
sahem přímo do eucharistického jádra
liturgického jednání. Víra se proměnila
skrze rituál – stejně přirozeně, jako když
nový jazyk postupně vytlačí ten původní:
nejprve se tváří jako překlad, ale nako-
nec přináší skrytou, ale zásadní promě-
nu. Změňte gesta, změňte obětní jazyk,
přesuňte středobod z oltáře k obětní-
mu stolu, změňte směr modlitby – z *ad*
orientem na *versus populum* – a dříve
či později se změní i to, co lid skutečně
věří, že se na oltáři děje. Položme si proto
otázku: Proč dnes působí „Chestertonův
syndrom“ tak nepravděpodobně? Před-
stavme si běžnou scénu: prostor ovládá
„horizontálně“, důkřídání nahradilo
obět, potřásání rukou trvá déle než kon-
sekrace, pokleknutí se už nenosí – nebo
se považuje za výstřednost, někdy je do-
konce zakazováno; Hostie putuje z ruky
do ruky jako pouhý symbol; a často ji
podává mimořádný rozdělovatel v civil-
ním oblečení. Opravdu si myslíme, že
taková scénografie nevychovává? Že si
tělo neosvojuje to, čemu nakonec začne
věřit i duše? Odpověď na tuto otázku je
nepříjemná, ale nelze se jí vyhnout: vývoj
– nebo spíše úpadek – liturgické praxe po
druhém vatikánském koncilu sehrál zá-
sadní roli v postupné ztrátě posvátnosti
Eucharistie.

Je pozoruhodné – a zároveň znepo-
kojivé – že tento způsob jednání, ačkoli
je dnes tak rozšířený a považovaný téměř
za normu, vůbec nevyplývá z koncilních
předpisů, pokud je čteme bez ideolo-
gického zápalu. Instrukce *Redemptionis*
sacramentum totiž výslovně zdůrazňu-
je, že mimořádný rozdělovatel Eucha-
ristie je skutečně „mimo-řádný“, tedy
určený pro výjimečné situace. Zároveň
stanovuje jasná pravidla, která ruší vět-
šinu obvyklých výmluv pro nesprávnou
praxi: mimořádný rozdělovatel smí po-
dávat svaté přijímání jen tehdy, pokud
kněz ani jáhen nejsou k dispozici nebo
je kněz objektivně indisponován (napří-
klad kvůli nemoci), případně pokud je
počet věřících natolik velký, že by se mše
svatá nepřiměřeně prodloužila – přičemž
dokument jasně říká, že krátké prodlou-
žení není v žádném případě dostatečným
důvodem. Dokument také upozorňu-
je, že riziko zneuctění (*profanace*) svaté

Hostie je reálné, a ritus má tomuto riziku
předcházet, nikoli ho usnadňovat. Proto
přikazuje odebrat povolení k uchovávaní
Eucharistie tam, kde takové riziko hrozí,
a připomíná, že i při donášení svatého
přijímání nemocným se mají důsledně
vyhýbat jakékoli „profánní“ nebo nedů-
stojné činnosti. A samozřejmě – a právě
když toto píšu, narážím na odkaz na roz-
hovor s hercem Jonathanem Roumiem,
představitelem Ježíše ze seriálu *The Cho-*
sen, který vzpomíná na jednu mši sva-
tou, při níž si při svatém přijímání klekl
– a kněz ho vyzval, aby vstal – dokument
výslovně uvádí, že není dovoleno odmít-
nout svaté přijímání věřícímu, který si
přeje přijmout vkleče a do úst.

Hřešit znamená „minout cíl“

Abychom si dokázali plně uvědomit zá-
važnost banality – dovolme si záměrný
oxymoron – argumentů, které někteří
kněží uvádějí na obranu trvalého (a čas-
to nadbytečného) využívání mimořádných
rozdělovatelů Eucharistie, může být
překvapivě užitečné obrátit se na myšlení
jednoho z nejpronikavějších autorů mo-
rální filozofie – Alasdaira MacIntyry –
a číst ho z liturgického hlediska. Ve své
knize *Ztráta ctnosti* (angl. *After Virtue*)
MacIntyre definuje „praxi“ jako spole-
čensky ustálenou a spoluprací tvořenou
činnost, v níž se naplňují vnitřní dobra
skrze úsilí o dosažení určité dokonalosti.
Tato „vnitřní dobra“ lze získat jen tehdy,
když se praxe vykonává s disciplínou, řá-
dem a ctnostmi – a jsou zásadně odlišná
od „vnějších dober“, jako je prestiž, moc,
pohodlí, efektivita, image nebo měřitelný
úspěch. Ta lze sice dosáhnout různými
způsoby, ale pokud začnou převažovat,
narušují samotnou praxi zevnitř. Čteme
správně: narušují ji zevnitř, protože od-
vádějí praxi od jejího cíle – vyprazdňují
její smysl, její *telos*, pro který byla původ-
ně vytvořena. Ostatně, právě to je původ-
ní význam slova hřešit: minout cíl.

Pokud je liturgie v plném slova smy-
slu duchovní praxí, její „vnitřní dobra“
nespočívají v tom, jak živé je společen-
ství, jak rychle postupuje fronta na příji-
mání, kolik pohodlí má věřící, nebo jaké
pocity zažívá kostelník. Skutečné jádro
liturgie tvoří klanění, úcta a tělesné učení
se tomu, že Bůh není měřitelný lidskými

měřítky. Když ale začnou převládat vnější
kritéria – aby to netrvalo dlouho, aby to
bylo pohodlné, aby měl každý nějakou
roli, aby to vypadalo jako společná veče-
ře –, pak se liturgie odcizí své podstatě.
Rituál ztrácí svůj pravý smysl. Snahou
o efektivitu a zjednodušování gest se na-
koniec obětuje to, co nelze změřit – a tím
se věřící přestávají učit, co je skutečně
svaté. Výsledkem je teologické „odna-
učování“ věřícího lidu, které v praxi vede
k postupné ztrátě posvátnosti. Zavádění
„logistických“ kritérií do způsobu podá-
vání svatého přijímání znamená zamě-
ňovat to podstatné za prostředky a svádí
společenství k tomu, aby zapomínalo, co
je v liturgii opravdu důležité.

Přijímání do úst, vkleče a z rukou
vysvěcené osoby – nikoli laika – není
okrajovou volbou, ale nezbytným způso-
bem, jak být vychováván k víře v reálnou
Kristovu Přítomnost. Věříme-li v tuto
Přítomnost, měl by to vyjadřovat i náš
způsob přijímání – nejen slovy, ale celým
tělem: postojem úcty, odstupem, tichem,
zprostředkováním skrze služebníka oltá-
ře. Tabu „nedotknutelného“ není pozůs-
tatek pohanství, ale lidský výraz křesťan-
ské pravdy: co je svaté, toho se nelze jen
tak dotýkat – nepatří nám.

Chesterton se potil, protože pochopil,
že tuto Skutečnost nelze pojmout ani
tělem, ani rozumem. Kéž nejsou daleko
dny, kdy se znovu rozhoří ona „refor-
ma reformy“, kterou započal Benedikt
XVI. a jeho nástupce uhasil – reforma,
jež by mohla způsobit, že Chestertonův
syndrom přestane být jen literární kuri-
ozitou a znovu se stane žitou zkušeností
víry.

Pedro Gómez Carrizo
InfoCatólica
přeložil Jan Šindelka

Pedro Gómez Carrizo
novinář, pedagog, překladatel, politický
analytik a komunikační experts

JAK SE OSAMĚLOST STALA TICHOU EPIDEMIÍ NAŠÍ DOBY

Osamělost si lidé často spojují se staršími osobami. Je snadné si představit pětasedesátiletou ženu v prázdném a tichém domě, kde jí společnost dělá pouze rádio nebo televize. Její manžel a mnozí z jejích přátel jsou po smrti. Své dny většinou začíná a končí o samotě s vědomím, že zítřek bude v podstatě stejný.

Foto: Tomáš Ježek / Člověk a Věra

Tento stav se již netýká pouze osmdesátníků. V příslušných studiích zpracovaných v západních zemích našeho světa se ukazuje, že čtyři z deseti dospělých lidí ve věku 45 let a starších se cítí osaměle. Studie překvapivě uvádějí, že osamělost převládá hlavně mezi čtyřicátníky a padesátníky. S rostoucím věkem se jejich počet naopak snižuje. U mužů je pravděpodobnost osamělosti vyšší než u žen. Vědecké zkoumání účinků na emocionální, duševní a tělesné zdraví je zatím v rané fázi. Nedávné doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), která je součástí OSN, nese název „Osamělost a izolace – skrytá hrozba pro globální zdraví, kterou již nemůžeme ignorovat“. Úvodní údaje jsou skličující. „V letech 2014 až 2019 byla osamělost spojena s více než 871 000 úmrtími ročně, což odpovídá 100 úmrtím za hodinu. Nyní

máme nezvratné důkazy o tom, že sociální zdraví – tedy naše schopnost vytvářet a udržovat smysluplné lidské vazby – je pro naši pohodu stejně důležité jako zdraví tělesné a duševní.“

Emocionální a fyzické důsledky

Rostoucí celosvětové obavy ze sociální izolace a osamělosti poukazují na potřebu lépe porozumět jejich dopadům na duševní a tělesné zdraví. Přesvědčivé důkazy dokládají, že faktory sociálního propojení jsou nezávislými prediktory duševního i tělesného zdraví, přičemž jedny z nejsilnějších důkazů se týká její úmrtnosti. Povaha osamělosti se samozřejmě velmi liší. Někteří lidé se cítí osaměle v místnosti plné známých. Jiní naopak touží být dlouho sami, a nepocítují přitom negativní následky. Nicméně osamělost je velmi reálná a ovlivňuje jak

tělo, tak emoce. Sociální izolace a osamělost jsou spojeny s nepříznivými zdravotními následky. Existují přesvědčivé důkazy, které propojují sociální izolaci a osamělost se zvýšeným rizikem zhoršeného zdraví srdce a mozku obecně. Sociální izolace a osamělost rovněž souvisí s horší prognózou u osob, které již trpí ischemickou chorobou srdeční nebo prodělaly mozkovou mrtvici.

Příčiny, které urychlují neblahý stav

Existují poměrně zřetelné tři důvody nárůstu osamělosti: ztráta sociálních vazeb, technologie a „životní změny“. Ztráta sociálních vazeb je odborný výraz pro skutečnost, že většina lidí má méně přátel než jejich rodiče a předkové. Takový závěr dává velký smysl. V dřívějších dobách si většina lidí nacházela přátele

na čtyřech místech: v kostele, v sousedství, v práci a ve škole. Na všech těchto místech se dnes lidé většinou setkávají s mnohem menším počtem lidí než předchozí generace.

Církev jsou již dlouho živnou půdou pro přátelství. Rozhovor s neznámým člověkem na církevní akci obvykle vyústí v příjemnou interakci s někým, kdo má podobné názory. Kostely však již nejsou takovými společenskými centry jako dříve. Před rokem 1960 bylo vzácné, aby někdo otevřeně dal najevo, že se nehlasí k žádnému náboženství. V roce 2024 však studie *Pew Research Center* přinesla informaci, že lidé, kteří jsou „nábožensky nezařazení“ tvoří nyní největší samostatnou skupinu.

Sousedství, pracoviště a školy

Lidé dnes také nenavazují tolik přátelských vztahů se svými sousedy. V padesátých a počátkem šedesátých let byly sociální vazby ve většině čtvrtí poměrně živé. To už dnes neplatí. Ani ne 30 procent lidí zná většinu svých sousedů. A 12 procent uvádí, že nezná vůbec nikoho z nich. Tato čísla ukazují, že společnost je stále oddělenější, roztržštěnější a lidé si udržují odstup od těch, kdo žijí poblíž.

Proměnou prošla také pracoviště. Kdysi bylo zcela běžné, že v jedné kanceláři, továrně, skladech či obchodech pracovaly společně desítky nebo stovky lidí. Dnes je to mnohem méně pravděpodobné. V naší zemi je spousta uzavřených továren. Počítače nahradily celé zástupy účetních, technických kresliců a písárek. Pandemie covidu vzedmula vlnu lidí pracujících z domova. Firemní schůzky probíhají na dálku a účastníci se „rozcházejí“ prostým zavřením notebooku.

Ze čtyř nejčastějších míst, kde si lidé nacházeli přátele, si pouze školy zachovávají většinu dřívější schopnosti vytvářet nové vztahy. Nicméně stejně jako tehdy i dnes si jen málo lidí udrží větší počet těchto vztahů i v dospělosti.

Úloha technologií

Mnozí čtenáři si už pravděpodobně domysleli, jakou roli v mnoha těchto změnách hrají technologie. Jeden technolo-

Foto: Roman Albrecht / Člověk a Vira

gický efekt je však méně zřejmý. Mnoho lidí se obrací ke svým počítačům a telefonům, aby utišili pocit osamělosti. Taková samoléčba však problém jen prohlubuje.

Na první pohled by se mohlo zdát, že neomezená zábava emocionální hloubku izolace omezuje. V malých dávkách to je možná pravda. Uniknout nudě sledováním krátkého filmu na zajímavé téma může být příjemným zpestřením. Takové praktiky se však rychle stávají zvykem. Vztahy s druhými lidmi mohou být frustrující, únavné a vyčerpávající. Přístroje si naproti tomu nestěžují na nadměrné používání, opakování ani na rozmary uživatele. Taková svoboda může být uklidňující, zároveň však prohlubuje nebezpečnou izolaci.

Rozpad společenské struktury

Poslední ze tří příčin osamělosti, které studie uvádí, je zároveň nejméně jasná – životní změny. Samozřejmě ne všechny změny vedou k osamělosti. Nové přátelství, svatba, narození dítěte, dovolená, koupě domu a nové zaměstnání jsou „přechody“, které naopak izolaci oslabují. Každý z nich propojuje jednoho člověka s ostatními a působí proti osamělosti. Nicméně rozchod, rozvod, potrat, mimomanželské vztahy, zanedbání povinností a další podobné situace jsou také přechody. Ty lidi rozdělují. Každý rozpadlý vztah prohlubuje izolaci. Každý

z nich vytváří nedůvěru, která se často přenáší do dalších vztahů. Všechny tyto destruktivní přechody jsou dnes častější než u předchozích generací. K současné epidemii osamělosti přispívají i tolerantní postoje společnosti, které tyto jevy umožňují.

Ti, kdo v šedesátých a sedmdesátých letech přetvářeli společnost, slibovali osvobození a sebeurčení. O tři desetiletí později propagátoři internetu slibovali okamžité spojení, které přinese harmonii a přátelství všem lidem na celém světě. Ani jeden z těchto slibů se nenaplnil. Ani nemohl – protože všichni přehlíželi jediný zdroj dokonalé svobody a harmonie: našeho Pána, Ježíše Krista.

Edwin Benson
Přeložil Pavel Štička
The American TFP

Edwin Benson
učitel historie

LIDSKÝ ŽIVOT – APLIKACE KE STAŽENÍ?

Fejetonistka Anna Nowogrodzká zveřejnila podnětný text o stárnutí, v němž připomíná, že ve světě, kde se mládí a dokonalý vzhled stávají měřítkem hodnoty člověka, se stárí jeví především jako období ztrát. Přitom podzim života lze prožívat také jako čas důstojného zklidnění – jako sklizeň plodů zasetých na jaře, uchovaných v létě a připravených k použití v zimě. Takto chápáný soumrak existence není plodný jen pro ty, kdo jím procházejí, ale i pro nastupující generaci.

Žijeme však v době, kdy je mládí nejen ideál, ale téměř morální povinnost. Kdo nestihá, nabírá vrásky, zpomaluje nebo – nedej Bože – onemocní, ten jako by vypadl ze záběru. Strach z přirozeného procesu stárnutí a honba za omlazujícími procedurami vedou ke zkreslování pravdy o lidské tělesnosti. A tím paradoxně i k vytěšňování skutečnosti, která je nevyhnutelná: že lidský život má svůj začátek, vývoj i konec. Snaha o atraktivní vzhled tak může odvádět pozornost od věcí, které byly pro předchozí generace skutečně důležité – od vztahů, odpovědnosti a předávání zkušenosti.

Od 1. ledna lze v Česku ukončit manželství *de facto* prostřednictvím datové schránky. Novela občanského zákoníku zavádí pojem „smluvený rozvod manželství“, u něhož se již nezjišťují příčiny rozpadu. Pokud se manželé dohodnou ve věcech péče o děti a na majetkovém vyrovnání, soud vychází z domněnky, že manželství je nenapravitelně rozvrácené. A je to. Jako když se aplikace neosvědčí – smažeme, stáhneme jinou. Jenže děti nejsou zkušební verze a rodina není předplatné, které lze zrušit jedním kliknutím.

Mateřství a otcovství přitom zasahují

Foto: Jiří Štátska / Člověk a víra

nejhlubší vrstvy lidské identity a smyslu života. Když se je nedaří naplnit, přichází nabídka technického řešení v podobě oplodnění *in vitro*. To však znamená zásadní posun: dítě se nestává plodem manželské lásky, ale produktem laboratorního procesu. O tom, že oplodněná lidská embrya – tedy počaté děti – zůstávají zmrazena i desítky let a mnohá z nich nakonec čelí likvidaci, se mluví jen zřídka. Přesto jde o klíčovou skutečnost, o níž nejsou mnohé páry dostatečně informovány a často pak čelí důsledkům, které mívají někdy až vědecko-fantastický rozměr.

Evropa se mezitím začíná ptát, zda děti skutečně potřebují sociální síť dříve než sociální dovednosti. Spojené království a Francie zvažují omezení používání sociálních médií dětmi a teenagery a sledují krok Austrálie, která jako první zakázala přístup na platformy typu *Insta-*

gram, *TikTok* či *YouTube* osobám mladším šestnácti let. Impulsem jsou narůstající problémy duševního zdraví mladých lidí. Debata je vášnivá – ale otázka zní, zda jsme ochotni přiznat, že ne všechno, co je technologicky možné, je také lidsky dobré.

Papež Lev XIV. v poselství ke Dni nemocných upozorňuje, že v každodenním shonu často přehlízíme utrpení druhých. Vztah k trpícím je měřítkem toho, jak zdravá je naše společnost, píše Svatý otec. Skutečná víra se pozná podle toho, jak se chováme k druhým. Pomáhat nemocným znamená dávat najevo svou víru konkrétními skutky. Zároveň poukazuje na to, že skutečná sebehodnota člověka nespočívá v úspěchu, postavení či výkonu, ale ve vztazích – k Bohu i k druhým. Člověk dozrává tehdy, když se neuzavírá do sebe, ale otevírá se druhým.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání *RC Monitoru* je možné jedine díky zaslaným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.